

BRIEF

Vragenlijst executieve functies voor 5- tot 18-jarigen

Julia de Vries
ID 5107-7039
Datum 18.07.2017

Ouderversie

Informant:
Jeroen de Vries
Vader

INLEIDING

De BRIEF is een vragenlijst waarmee executieve functies op gedragsniveau in kaart worden gebracht bij kinderen van 5 tot en met 18 jaar. De gedragsbeschrijvingen zijn onderverdeeld in acht schalen: Inhibitie, Flexibiliteit, Emotieregulatie, Initiatief nemen, Werkgeheugen, Plannen en organiseren, Ordelijkheid en netheid en Gedragsevaluatie. Deze schalen worden samengevat in twee algemene indices (de Gedragsregulatie index en de Metacognitie index) en een totaalscore. Daarnaast bevat de BRIEF twee validiteitsschalen (Negativiteit en Inconsistentie) om de betrouwbaarheid van de rapportage vast te stellen.

In dit rapport wordt op basis van gedragsbeoordelingen van de ouders inzichtelijk gemaakt welke executieve functies minder goed ontwikkeld zijn en op welke gebieden hierdoor ondersteuning nodig is. De antwoorden op de vragenlijst zijn vergeleken met de normgroep: Nederlandse populatie, meisjes, 10 jaar.

Structuur van dit rapport

- Interpretatie
- Profielformulier
- Schaalscores

Het interpreteren van testresultaten is voorbehouden aan gekwalificeerde professionals met voldoende kennis van het gebruik en de toepassing van psychologische tests. Volg altijd de richtlijnen van de desbetreffende beroepsvereniging.

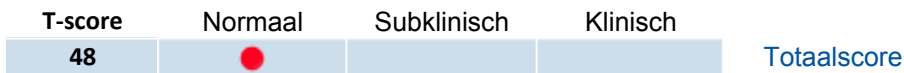
INTERPRETATIE

De BRIEF is binnen het diagnostisch proces te gebruiken als onderdeel van de informatieverzameling over het gedrag van een kind. Afwijkende schaalscores zijn indicatief voor pathologische symptomatologie en dienen aanleiding te zijn tot aanvullend onderzoek. Met nadruk wordt hier opgemerkt dat op basis van uitsluitend de BRIEF nooit een diagnose gesteld kan worden. Wel kan de vragenlijst als diagnostisch hulpmiddel worden gebruikt wanneer informatie uit de BRIEF wordt gecombineerd met bijvoorbeeld een medisch onderzoek, informatie over het intellectueel en sociaal functioneren en/of een uitgebreid gesprek met ouders en kind.

Om inzicht te krijgen in de mate waarin een kind problemen op het gebied van executief functioneren vertoont, worden ruwe schaalscores omgezet naar T-scores. Voor alle schalen en indices van de BRIEF geldt:

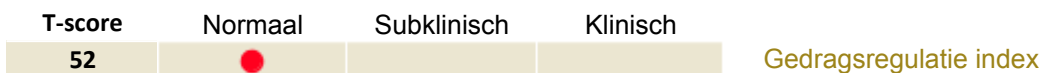
- Een T-score van 65 of hoger weerspiegelt een score van anderhalve standaarddeviatie boven het gemiddelde en wordt getypeerd als **klinisch**. Een clinicus kan aan de hand van de analyse van de individuele items nagaan welke situaties een verhoogde score op de schaal opleveren en daar verder naar handelen.
- Een T-score van 60 of hoger betekent dat de ruwe schaalscore van het kind meer dan één standaarddeviatie afwijkt van het gemiddelde. Een score tussen 60 en 65 kan beschouwd worden als **subklinisch**. Hoewel een score in dit gebied dus geen klinische significantie heeft, is het wel een alarmbel voor de clinicus om de subklinische score in het diagnostisch proces nader te onderzoeken.
- Een T-score lager dan 60 kan gezien worden als **normaal**. Dit wil zeggen dat de ruwe schaalscore van het kind geen klinische relevantie weerspiegelt.

Totaalscore

De totaalscore van de BRIEF ligt in het **normale** gebied. De totaalscore is gebaseerd op alle acht schalen van de BRIEF en is bruikbaar als een algemene indicatie voor executief functioneren. Vaak zal het zo zijn dat de scores op de schalen van ongeveer gelijk niveau zijn, waardoor de totaalscore een accurate weergave is van het executieve functieniveau van een kind.

Gedragsregulatie index

De T-score op de Gedragsregulatie index ligt in het **normale** gebied. De Gedragsregulatie index bestaat uit de schalen Inhibitie, Flexibiliteit en Emotieregulatie. De Gedragsregulatie index geeft aan in hoeverre een kind in staat is om flexibel te denken en daarnaast emoties en gedrag te reguleren op basis van impulscontrole. Het vermogen om op een passende wijze gedrag te reguleren is essentieel voor het oplossen van problemen op metacognitief niveau. Met andere woorden, zonder adequate gedragsregulatie worden cognitieve processen niet goed aangestuurd, waardoor het moeilijk is om problemen goed op te lossen.

Inhibitie

De T-score op de Inhibitieschaal ligt in het **normale** gebied. De inhibitie-schaal bevat items met behulp waarvan gemeten kan worden in welke mate een kind in staat is impulsen te onderdrukken en te stoppen met bepaald gedrag wanneer de situatie dat vereist. Weerstand bieden tegen impulsen, zoals wachten met antwoord geven totdat iemand zijn vraag heeft afgemaakt of geduldig blijven zitten bij een saai toneelstuk, is essentieel voor sociaal aangepast gedrag en wordt ook wel gezien als een kernproces binnen executieve functies. Het is dan ook niet verwonderlijk dat problemen met impulscontrole (bijvoorbeeld als gevolg van niet-aangeboren hersenletsel) nadelige gevolgen kunnen hebben voor het sociaal en academisch functioneren. Zo hebben impulsieve kinderen vaak de neiging groepsactiviteiten te verstoren door ongepaste opmerkingen of door anderen te onderbreken. Daarnaast hebben kinderen met inhibitieproblemen vaak moeite met het onderdrukken van fysieke impulsen, waardoor ze soms erg wild spelen of druk zijn.

Flexibiliteit

De T-score op de schaal Flexibiliteit ligt in het **normale** gebied. Deze schaal meet in hoeverre een kind moeite heeft met verandering. Dit kan een verandering van situatie of activiteit zijn, maar ook een verandering van aanpak, denkwijze of onderwerp. Stoornissen op het gebied van flexibiliteit bemoeilijken het bedenken van alternatieve oplossingen voor een probleem en kunnen ertoe leiden dat kinderen een verkeerde aanpak steeds maar blijven proberen, zelfs als duidelijk is dat het niet werkt. Het blijven herhalen van een bepaalde aanpak of gedraging wordt ook wel perseveratie genoemd en is kenmerkend voor aandoeningen die gepaard gaan met problemen op het gebied van flexibiliteit (bijvoorbeeld autismespectrumstoornissen). Kinderen met dergelijke problemen worden vaak gezien als rigide of star en functioneren het best in een omgeving die voor hen bekend is en voorspelbaar. Een verandering in dagelijkse routine kan er dan ook toe leiden dat deze kinderen op zo'n moment van slag raken en herhaaldelijk vragen wat er straks gaat gebeuren.

Emotieregulatie

De T-score op de Emotieregulatieschaal ligt in het **normale** gebied. De gedragsbeschrijvingen binnen de schaal Emotieregulatie zijn ontwikkeld om te meten in hoeverre een kind in staat is om zijn/haar emoties in goede banen te leiden. De regulatieprocessen binnen executieve functies zijn niet alleen van belang voor de organisatie en aansturing van cognitieve activiteit, maar zijn ook essentieel voor sociaal aangepast gedrag. Slechte emotieregulatie kan op gedragsniveau tot uiting komen in overdreven emotionele reacties op kleine gebeurtenissen (zoals explosieve woedeaanvallen of hysterisch lachen), impulsiviteit en/of een lage frustratietolerantie. Controleverlies over de aansturing van emoties kan een aanzienlijke belemmering vormen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind. Het is dan ook niet verwonderlijk dat kinderen met problemen op het gebied van emotieregulatie vaak buiten de groep vallen en moeite hebben om vriendjes te behouden.

Metacognitie index

T-score	Normaal	Subklinisch	Klinisch
46	●		

Metacognitie index

De T-score op de Metacognitie index ligt in het **normale** gebied. De Metacognitie index bestaat uit de schalen Initiatief Nemen, Werkgeheugen, Plannen en organiseren, Ordelijkheid en netheid en Gedragsevaluatie. Deze index is een directe weergave van het vermogen om zelfstandig taken uit te voeren en problemen op te lossen op basis van beoordeling van eigen gedrag. Zoals hierboven beschreven is adequate gedragsregulatie, en dan met name impulscontrole, onontbeerlijk voor de metacognitieve aspecten van executieve functies. Om problemen op een efficiënte en systematische manier op te lossen moet een kind immers in staat zijn om zijn/haar impulsen te onderdrukken, flexibel te denken en emoties te reguleren.

Validiteitschalen

Negativiteit

De score op de negativiteitschaal is **acceptabel**. De schaal Negativiteit geeft aan of en in hoeverre negatieve antwoorden tegenstrijdig zijn. Een inconsequent patroon van negatieve antwoorden zou namelijk kunnen betekenen dat problemen worden aangedikt door de informant. De berekening van een score op deze validiteitsschaal is gebaseerd op een selectie van items met een score van 3 (verwijzend naar het antwoord “vaak”). Bij deze testuitslag blijkt dit aantal items 2 of minder te zijn. Deze score wordt geclassificeerd als ‘acceptabel’.

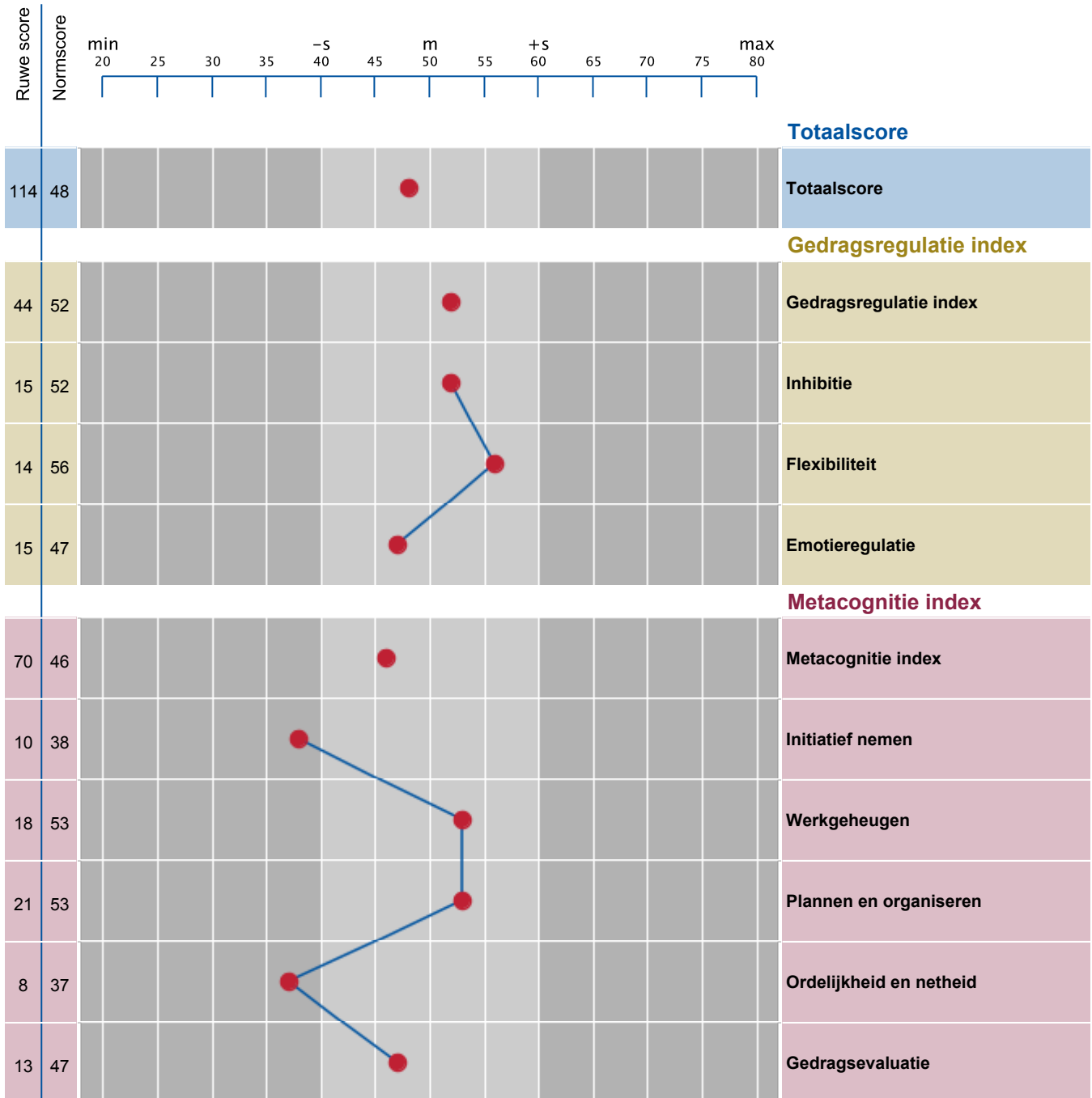
Inconsistentie

De score op de inconsistentieschaal is **inconsistent**. De schaal Inconsistentie levert informatie op over de mate waarin de informant op een onsamenhangende of ongewone manier de vragen van de BRIEF heeft beantwoord. De Inconsistentiescore wordt bepaald door het optellen van negen absolute verschillcores. Bij deze testuitslag is de Inconsistentiescore 5 of hoger, waardoor de uitslag gezien wordt als ‘inconsistent’. Deze score betekent dat de informant de vragenlijst waarschijnlijk heeft afgeraffeld of niet serieus heeft ingevuld.

Toch is ook bij het interpreteren van een inconsistente score voorzichtigheid geboden. Vanwege de kleine inhoudelijke verschillen tussen de items zou het kunnen zijn dat er een andere verklaring is voor de absolute verschillen tussen de items. Wanneer de informant een logische argumentatie heeft voor zijn/haar tegenstrijdige antwoorden, moet de vragenlijst als valide worden beschouwd. Desalniettemin zal dit niet vaak voorkomen, aangezien de inconsistentiedrempel vrij hoog ligt.

PROFIELFORMULIER

Vragenlijst executieve functies voor 5- tot 18-jarigen | Ouderversie
 Nederlandse populatie, meisjes, 10 jaar - T-score (50+10z)

SCHAALSCORES

Vragenlijst executieve functies voor 5- tot 18-jarigen | Ouderversie
Nederlandse populatie, meisjes, 10 jaar - T-score (50+10z)

Schaalscores	Ruwe score	Normscore
Totaalscore		
Totaalscore	114	48
Gedagsregulatie index		
Gedagsregulatie index	44	52
Inhibitie	15	52
Flexibiliteit	14	56
Emotieregulatie	15	47
Metacognitie index		
Metacognitie index	70	46
Initiatief nemen	10	38
Werkgeheugen	18	53
Plannen en organiseren	21	53
Ordelijkheid en netheid	8	37
Gedragsevaluatie	13	47
Validiteitsschalen		
Negativiteit	1	Score is acceptabel
Inconsistentie	8	Score is inconsistent